

Dosarul nr. 1a-1000/22 (PIGD nr.1-2004223-02-1a-25052022)

Judecător: Dubcovețchi Dan (Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă)

D E C I Z I E
În numele Legii

08 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței

Igor Mânăscurtă

Judecători

Oxana Robu și Stelian

Teleucă

Grefier

Mihai Ana

Cu participarea:

Procurorului

Țurcanu Svetlana

Avocatului

Baș Andrei

Au examinat în ședință deschisă, în ordine de apel, apelul procurorului în Procuratura r-ului Ștefan-Vodă, Boblic Maxim, declarat împotriva sentinței Judecătoriai Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 21.04.2022, în cauza penală de învinuire a lui:

Grajdán Andrei *****, **a.n.*******, IDNP: *****,
domiciliat ***** , ***** , ***** , căsătorit, doi copii minori la
întreținere, neangajat în câmpul muncii, cetățean al Republicii
Moldova , anterior condamnat:

- prin sentința Judecătoriai Ștefan Vodă din data de 17 iunie
2003 în baza art. 119 alin.(3) Cod Penal cu stabilirea pedepsei cu
termen de probă;

- prin sentința Judecătoriai Ștefan Vodă din 12 noiembrie
2015 în baza art. 264¹ alin.(1) Cod Penal, cu stabilirea pedepsei
în formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale cu
privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un
termen de 3 ani,-

În comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM.

Cauza s-a aflat pe rolul:

- Primei instanțe de pe data de 14.01.2021 până la data de 21.04.2022;

- Instanței de apel de pe data de 25.05.2022 până la data de 08.11.2023.

Procedura de citare a fost respectată.

Audiind opiniile participanților la proces, examinând materialele cauzei prin prisma argumentelor apelului, verificând legalitatea actului contestat, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 21.04.2022, procesul penal pornit în privința lui Grajdan Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal RM, a fost încetat în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, instanța de fond a reținut că, Grajdan Andrei, la data de 10 septembrie 2018, ora nefiind stabilită, aflându-se în centrul *****, *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, a vândut contra sumei de 1950 euro lui Prisacari Vitalie *****, automobilul de model „Opel Vivaro” cu numărul *****, ascunzând intenționat informația referitoare la faptul că autovehiculul sus menționat este gajat companiei de creditare SRL „Credit Auto”, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în valoare de 1950 euro echivalent cu 37951,29 lei, conform ratei de schimb a Băncii Naționale din 10.09.2018.

Astfel instanța de fond a constatat că, prin acțiunile sale intenționate, Grajdan Andrei a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) din Codul penal, individualizată prin *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, cu cauzarea unei daune considerabile”*.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, procurorul în Procuratura r-ului Ștefan-Vodă, Boblic Maxim a depus apel, prin care a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de calificarea infracțiunii comise și pedepsei stabilite, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grajdan Andrei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an.

Totodată, în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Grajdan Andrei să fie liberată de executarea pedepsei.

În motivarea apelului, procurorul a invocat faptul că, cauza penală a fost examinată în procedură generală, în lipsa inculpatului, care a fost anunțat în căutare, în cadrul cercetării judecătorești fiind examinate toate probele acușării. Totodată, în cadrul dezbaterilor judiciare, procurorul a solicitat recunoașterea vinovăției lui Andrei Grajdan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 (una) an.

În continuare, instanța de judecată a dispus prin sentința emisă doar încetarea procesului penal, fără a se expune asupra vinovăției persoanei, fără a stabili pedeapsa penală inculpatului și fără a dispune liberarea de executare a pedepsei penale, cu toate că în dezbaterile judiciare procurorul s-a expus asupra acestor aspecte.

Respectiv, aplicarea amnistiei prezumă recunoașterea culpabilității inculpatului, or, cu certitudine că aplicarea amnistiei față de inculpat nu constituie temei de rehabilitare a persoanei, fapt care arată că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate.

Secțiunea 1 a Capitolului III al Titlului II al Părții Speciale al Codului de procedură penală, identifică doar trei categorii de sentințe ce urmează a fi adoptată de către instanțele de judecată la finalizarea examinării unei cauze penale și anume:

- sentințe de condamnare (art.389 Cod de procedură penală);
- sentințe de achitare (art.390 Cod de procedură penală);
- sentințe de încetare a procesului penal (art.391 Cod de procedură penală).

Respectiv, consider că unica soluție care putea fi adoptată la finalizarea examinării cauzei penale în cazul aplicării prevederilor Legii nr.243, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art.389 alin.(4) pct.2) din Codul de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal.

Mai mult ca atât, aplicarea amnistiei cu emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art. 391 din Codul de procedură penală.

Emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de următoarele acte normative:

- prevederile art. 396 pct. 4) din Codul de procedură penală, care stabilește că, în cazul încetării procesului penal, urmează a fi revocate măsurile de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, fapt care nu poate fi acceptat în cazul aplicării amnistiei, or, prevederile amnistiei se răsfrâng doar asupra pedepselor și măsurilor de constrângere cu caracter educativ, nu și asupra bunurilor ce urmează a fi confiscate, acțiunii civile, măsurilor de siguranță...,

- art. 107 alin. (1) din Codul penal, care stabilește că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urmând a fi constatată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal.

- însăși Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevede doar absolvirea de pedeapsa penală a inculpatului, nu și respingerea pretențiilor materiale ale victimei față de inculpat, confiscarea sau distrugerea obiectelor infracțiunii.

- art. 389 din Codul de procedură penală, unica normă procesuală care permite a recunoaște persoana culpabilă de comiterea unei infracțiuni (art.285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală).

Prin urmare, soluția de încetare a procesului penal în temeiul art.391 alin. (1) pct.6), 350 alin. (1) și 332 alin. (5) din Codul de procedură penală, nu este acceptabilă, or, acest fapt contravine normelor procesuale în vigoare și anume:

- Adoptând o soluție de încetare a procesului penal instanța de judecată nu poate determina și constata din punct de vedere juridic corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art.107 din Codul penal, art.285 alin.(2), art.275 pct.4) din Codul de procedură penală și Legii nr.243.

- Adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal este contrară situației prevăzute la art.8 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care prevede posibilitatea absolvirii inculpatului de la executarea pedepsei principale, însă nu și a pedepsei secundare — privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anulării acestuia drept (exemplu art.264 alin.(1) din Codul penal), care urmează a fi aplicată inculpatului și poate fi făcută doar la emiterea unei sentințe de condamnare.

- Norma art.332 alin.(5) din Codul de procedură penală este caducă, și deși se regăsește în cod, este inaplicabilă, deoarece contravine celorlalte prevederi ale Codului penal și de procedură penală și ar încălca grav drepturile celorlalte părți în proces.

Astfel, în speța dată instanța de judecată a pronunțat o sentință care este contrară legii, de aceea ea urmează a fi casată.

4. Conform art. 402 alin.(1) Cod de Procedură Penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

În acest context se indică și pct. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel în care se reiterează că pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărârii termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amînată - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

Raportând normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul Penal consideră apelul declarat de apelul procurorului în Procuratura r-ului Ștefan-Vodă, Boblic Maxim ca fiind depus în termen, luând în considerație că sentința Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă a fost pronunțată public la data de 21.04.2022 (f.d.156-160, vol. II) iar cererea de apel depusă de procurorul Diaconu Teodor la data de 23.06.2022, ceea ce se atestă prin ștampila instanței de judecată.

5. Procurorul Țurcanu Svetlana, în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului depus de către acuzatorul de stat, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În ședința Curții de Apel Chișinău, avocatul Baș Andrei, care acționează în interesele inculpatului Grajdan Andrei, a pledat pentru respingerea apelului declarat de către acuzatorul de stat, cu menținerea sentinței.

Inculpatul Grajdan Andrei, în ședința Curții de Apel, a solicitat respingerea apelului declarat de către acuzatorul de stat cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

Partea vătămată Prisacari Vitalie în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, ultimul fiind citat legal, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei, astfel că instanța de apel, în temeiul art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

6. Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele indicate în apelul declarat, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului în Procuratura r-ului Ștefan-Vodă, Boblic Maxim, declarat împotriva sentinței Judecătoreiei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 21.04.2022 urmând a fi casată total, din următoarele considerente.

7. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, „sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate”.

Iar potrivit alin.(3) al aceleiași dispoziții legale, „apelul declarat împotriva sentinței se consideră făcut și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea sentinței”.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, „instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel”.

Conform art. 415 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală al RM, „instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță”.

În contextul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și, în special, al hotărârii din 25 iulie 2000 în cauza *Tierce și alții împotriva San Marino*,

s-a susținut că instanța de apel, precum și instanța de recurs –în cazul în care nu este prevăzută calea de atac a apelului, au obligația de a examina o cauză în fapt și în drept, și nu pot proceda la o apreciere globală asupra vinovăției sau a nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta pe acesta și fără a evalua, în mod direct, elementele de probă prezentate de părți, în caz contrar procedura derulată în fața lor neîndeplinind exigențele unui proces (s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO).

Potrivit recomandărilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005, cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt; dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea este corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, administrativ, ori civil sunt aplicate corect.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel.

8. Astfel, Colegiul penal, audiind părțile, verificând probele care au fost verificate în instanța de fond, consideră, că la pronunțarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 101 alin.(1), art. 384 alin.(3), art. 385 alin.(1) Cod de Procedură Penală, or aceste prevederi legale impun în sarcina instanței de judecată, ca la adoptarea sentinței, să fie soluționate următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Mai mult, Colegiul Penal consideră, că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecării, or din totalitatea de probe administrate de instanța de fond și verificate în apel, fiind apreciate, cu respectarea prevederilor art. 27, 99-101 Cod de procedură penală al RM, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, se constată vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate acestuia, urmând a fi adoptată o sentință de condamnare, cu liberarea de pedeapsa penală în baza amnistiei, dar nu o sentință de condamnare și de încetare a procesului penale, dispoziții contradictorii, care nu pot fi reținute concomitent în raport cu o învinuire înaintată inculpatului.

9. Astfel instanța de apel constată justă și întemeiată starea de fapt reținută de către instanța de fond vis-a-vis comiterea de către inculpat a faptelor prejudiciabile, or *inculpatul* Grajdan Andrei, la data de 10 septembrie 2018, ora nefiind stabilită, aflându-se în centrul *****, *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca

adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, a vândut contra sumei de 1950 euro lui Prisacari Vitalie *****, automobilul de model „Opel Vivaro” cu numărul *****, ascunzând intenționat informația referitoare la faptul că autovehiculul sus menționat este gajat companiei de creditare SRL „Credit Auto”, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în valoare de 1950 euro echivalent cu 37951,29 lei, conform ratei de schimb a Băncii Naționale din 10.09.2018.

10. Inculpatul Grajdan Andrei, în ședința instanței de fond nu s-a prezentat, acesta fiind anunțat în căutare, astfel că instanța de fond, în temeiul art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Fiind audiat în calitate de bănuit și învinuit, acesta a comunicat că de mai mulți ani are în posesie automobilul de model Opel Vivaro cu numărul *****. În luna februarie 2018, deoarece avea nevoie de bani pentru a achita o investigație medicală a tatălui său, a împrumutat de la compania de micro-finanțare SRL „Autocredit” bani în sumă de 2 000 euro. Ca garanție a restituirii împrumutului a fost gajat automobilul ce-i aparține. Prin luna mai 2018, din cauza neajunsurilor nu reușea să achite creditul și din această perioadă a încetat achitățile. După aceasta a primit câteva scrisori de avertisment din adresa companiei de creditare în care se solicita achitarea creditului, dar nu a făcut acest lucru. Pe lângă compania de creditare mai avea datorii pe la prietenii săi, din care motiv la începutul lunii septembrie 2018 a decis să vândă automobilul ce-i aparține. A plasat anunțul pe site-ul 999.md. Îndată a fost telefonat de o persoană care s-a prezentat ca Prisacari Vitalie. Îndată în timpul discuției i-a comunicat că automobilul este gajat. Ne cătând la aceasta Prisacari a comunicat că în cazul în care acceptă suma de 2200 euro, atunci el se deplasează la fața locului. A dat acordul și peste câteva ore acesta deja era în *****. Aici după ce au dus tratative a convenit să-i vândă automobilul la suma de 1950 euro. Totodată a concretizat din nou că automobilul este gajat, dar acest fapt nu l-a deranjat pe Vitalie. Nu i-a comunicat ultimului că de 3 luni nu a achitat restanța. În aceeași zi Vitalie i-a achitat suma convenită, după ce a plecat de la fața locului. Peste câteva zile s-au întâlnit cu Vitalie în *****, unde ș-a un notar a perfectat o procură de folosire pe automobilul vândut. Prisacari atât la prima întâlnire cât și la notar era însoțit de un prieten pe nume Alexandru. La data de 24 septembrie 2018, a fost telefonat de către Vitalie care i-a comunicat că automobilul vândut a fost reținut de către SRL „Autocredit” în contul datoriei neachitate. Auzind aceasta l-a asigurat că se va clarificat cu întrebarea dată și va restitui datoria. Nu a făcut acest lucru din motiv că nu avea bani.

În ședința Curții de Apel Chișinău, inculpatul Grajdan Andrei a declarat că învinuirea îi este clară, declarațiile făcute la faza de urmărire penală le susține. Vina o recunoaște. Îi trebuiau bani pentru operația tatălui său, astfel că la data de

10.09.2018 a comis infracțiunea, a vândut automobilul de model „Opel Vivaro” la jumătate de preț. Automobilul era propriu, l-a vândut lui Prisacari Vitalie contra sumei de 1950 euro. Lui Prisacari i-a comunicat tot cum este, că automobilul este gajat, ultimul acceptând vânzarea. Fratele lui a văzut tot. Cu banii acestuia a achitat operația tatălui său. Mașina a fost ridicată după aceasta. A restituit lui Prisacari suma de 500 euro.

11. *Examinând probatoriul administrat, instanța de apel, consideră dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpatului Grajdan Andrei și pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele și anume:*

- **Declarațiile părții vătămate Prisacari Vitali**, care în ședința de judecată a instanței de fond, verificate prin citire în instanța de apel, a declarat că în anul 2018 uitându-se în internet pe site-ul ”999” a găsit un anunț precum că se vinde un automobil cu 200- 300 euro, fiind cu un lucrător de a lui Alexandru Danilov s-au dus în ***** ca să vadă mașina dată. Grajdan le-a spus că are nevoie urgent de bani, i-a dat 1950 euro. Grajdan a promis că, mașina este curată, adică fără interdicții și urma a două zi sa facă procură. După ce au făcut procura, urma ca să plece mai târziu la Chișinău ca să perfecteze actele. Cu mașina pe care a cumpărat-o a mers vre-o 3 săptămîni, cînd s-au dus ca să o înregistreze a fost telefonat de către o persoană care i-a spus că mașina este gajată și că este în căutare. A venit poliție și a dus mașina la parcare specială. La moment Grajdan nu i-a restituit nimic nici bani nici mașină;

- **procesul verbal de cercetare la fața locului din 27.12.2019**, în cadrul cărei acțiuni au fost examinate următoarele acte: Proces-verbal a executorului judecătoresc Prutean Viorica din *****, nr. dosarului *****, prin care s-a dispus ridicarea automobilului de model Opel Vivaro și transmiterea acestuia SRL „Credit Auto” și Procura întocmită de către notarul Sîrbu Svetlana din *****, prin care Grajdan Andrei i-a împuternicit pe Danilov Alexandru și Prisacari Vitalie să vîndă, doneze, schimbe, etc. automobilul de model Opel Vivaro cu n/î ***** (f.d. 17-18);

- **Proces-verbal a executorului judecătoresc Prutean Viorica din *******, nr. dosarului *****, prin care s-a dispus ridicarea automobilului de model Opel Vivaro și transmiterea acestuia SRL „Credit Auto” (f.d. 9-10);

- **Procura întocmită de către notarul Sîrbu Svetlana din *******, prin care Grajdan Andrei i-a împuternicit pe Danilov Alexandru și Prisacari Vitalie să vîndă, doneze, schimbe, etc. automobilul de model Opel Vivaro cu n/î ***** (f.d.17-18).

12. Instanța de apel, examinând probatorul, consideră dovedită indubitabil vina inculpatului Grajdan Andrei în comiterea *escrocheriei, adică dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin*

prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, cu cauzarea unei daune considerabile, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art. 190 alin. (1) Cod Penal, iar personalitatea acestuia susceptibilă supusă răspunderii penale.

Colegiul Penal, audiind participanții la proces, examinând materialul probator prezentat de procuror prin prisma argumentelor apelului, consideră dovedit în afara dubiilor rezonabile faptul că, *inculpatului Grajdan Andrei, la data de 10 septembrie 2018, ora nefiind stabilită, aflându-se în centrul *****, *****, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, a vândut contra sumei de 1950 euro lui Prisacari Vitalie *****, automobilul de model „Opel Vivaro” cu numărul *****, ascunzând intenționat informația referitoare la faptul că autovehiculul sus menționat este găjat companiei de creditare SRL „Credit Auto”, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în valoare de 1950 euro echivalent cu 37951,29 lei, conform ratei de schimb a Băncii Naționale din 10.09.2018.*

Colegiul Penal conchide că, întreaga sistemă de probe examinate mai sus și apreciată de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpatului Grajdan Andrei a comis faptele prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM.

13. Colegiul Penal reține că **obiectul juridic** al infracțiunii de escrocherie prevăzute de art.190 din Codul penal îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale.

Obiectul juridic special al infracțiunii de escrocherie are un caracter complex: obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile; obiectul juridic secundar îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) din Cod penal are următoarea structură: 1) **fapta prejudiciabilă** alcătuită din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică în sustragere; b) **acțiunea adiacentă**, care constă în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean; 2) **urmările prejudiciabile** sub forma prejudiciului patrimonial efectiv al cărui mărime se situează între limitele de 20 % din quantumul salariului mediu lunar pe economie

prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei, și 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei care are un caracter considerabil; 3) **legătura de cauzalitate** dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Pentru întrunirea elementelor laturii obiective a escrocheriei este importantă stabilirea conținutului acțiunii adiacente.

Din textul dispoziției alin. (1) art. 190 din Cod penal se deduce că această acțiune trebuie să îndeplinească următoarele trei condiții: - să se exprime în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane; - această inducere în eroare să fie săvârșită prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau; - ca mincinoasă a unei fapte adevărate în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile.

Infrațiunea specificată la art.190 din Cod penal este o infrațiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

Latura subiectivă a infrațiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - cel de cupiditate. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Subiectul infrațiunii specificate la art.190 din Cod penal este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infrațiunii a atins vârsta de 14 ani, la caz inculpatul la data săvârșirii infrațiunii a atins vârsta de 22 ani. Suplimentar, la calificarea infrațiunii săvârșite cu cauzarea de daune considerabile, este necesar să se țină cont de caracterul considerabil al daunei cauzate care se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Cu referire la caracterul considerabil al prejudiciului cauzat prin infrațiune, instanța de judecată reține consemnarea expresă a acestui fapt de către partea vătămată Prisacari Vitalie în ședința de judecată și în plângerea acesteia depusă la organul de urmărire penală.

Astfel, probele prezentate confirmă că, inculpatul a comis infrațiunea de escrocherie, deoarece aceasta, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare și prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a vândut contra sumei de 1950 euro lui Prisacari Vitalie *****, automobilul de model „Opel Vivaro” cu numărul *****, ascunzând intenționat informația referitoare la faptul

că autovehiculul sus menționat este gajat companiei de creditare SRL „Credit Auto”, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în valoare de 1950 euro echivalent cu 37951,29 lei, conform ratei de schimb a Băncii Naționale din 10.09.2018.

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(1) din Codul penal, și anume, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile*, și-a găsit confirmare în ședința de judecată dincolo de orice dubiu rezonabil.

14. Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului Grajdan Andrei, Colegiul Penal reține că, în baza art. 61 Codului penal (1) Pedepșa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. (2)

15. *Pedepșa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Potrivit art. 75 Cod penal, (1) Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni *i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.* La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. (2) În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.(3) Pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, pedeapsa se aplică minorului numai dacă se apreciază că luarea măsurii cu caracter educativ nu este suficientă pentru corectarea minorului.

Luând ca bază aceste prevederi și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, de jure și de facto, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a-i fi stabilită.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal consideră că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, stabilind termenul și mărimea acestuia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal. Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acestuia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

16. Sancțiunea prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, constituie *amendă în mărime de la 550 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.*

Instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Grajdán Andrei ține cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii mai puțin grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, anterior judecat, antecedentul penal nestins.

În conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, instanța ed apel reține în sarcina inculpatului în calitate de circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției.

În conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, instanța nu a reținut în sarcina inculpatului careva circumstanțe atenuante.

17. Așa dar, Colegiul Penal, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpaților, urmărind în acest sens comportamentul lui în

viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, constată că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an.

Instanța de apel consideră că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de inculpat, cât și personalității inculpatului.

18. Totodată, Colegiul Penal consideră necesar de a dispune liberarea de executarea a pedepsei penale principale sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, stabilite în baza art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, în privința lui Grajdan Andrei, în temeiul actului de clemență.

Așa dar, urmează a se reține că în cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, inculpatului Grajdan Andrei, a depus o cerere scrisă prin care a solicitat aplicarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Ca urmare, instanța de apel notează că în baza cererii depuse de inculpat dar totodată luând în considerație întrunirea condițiilor stabilite de Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Grajdan Andrei, condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, urmează a fi liberat de la executarea pedepsei penale principale sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, în legătură cu intervenirea amnistiei.

Potrivit art. 107 alin.(1) și alin.(2) Cod penal al RM, „amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei”. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

În acest context, Colegiul Penal atestă că la data de 24.12.2021 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31.12.2021, intrând în vigoare de la această dată.

La data de 31.03.2022 a fost adoptată Legea nr.74 privind modificarea Legii nr.243/2021.

Potrivit art. 1 alin.(1) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova „(1) *Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate*

pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7,8.

Potrivit art. 8 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării sau anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art.2–5 și art.7.

Colegiul Penal reține că prin lege organică, se stabilesc infracțiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acestuia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acestuia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acestuia. Mai mult ca atât, consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând numai în rem (cu privire la anumite infracțiuni) și în persoane (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Colegiul Penal notează că conform art. 2 alin. (2) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și art.107 Cod penal al RM, Procesul penal în privința *infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei.*

19. De continuare, Colegiul Penal va reține că liberarea de executarea pedepsei are loc cu acordul scris al persoanei inculpate. În acest context, este necesar de remarcat că inculpatul Grajdan Andrei a depus o cerere dând acordul scris privind aplicarea art. 1 alin.(1), art. 4, art. 5 Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și a solicitat ca în privința lui să fie aplicată legea dată.

Prin urmare, instanța de apel conchide că faptele incriminate cât și persoana inculpatului cad sub incidența Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și, iar temeiuri pentru neaplicarea actului de amnistie, Colegiul Penal nu a stabilit.

20. Pe această linie de concluzie, Colegiul Penal ajunge la concluzia privind necesitatea de fapt și de drept de a interveni în actul judecătoresc contestat la caz, urmînd ca Grajdán Andrei, recunoscut vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și fie liberat de la executarea pedepsei penale aplicate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și art.107 Cod penal al RM, cu menținerea în rest a dispozițiilor sentinței contestate.

21. Verificînd probele prezentate prin prisma argumentelor apelului, instanța de apel, în conformitate cu art. 415 alin.(1), pct. 2 CPP al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E :

Admite apelul procurorului în Procuratura r-ului Ștefan-Vodă, Boblic Maxim, casează total sentința Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 21.04.2022, pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Grajdán Andrei se recunoaște vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei Legi i se stabilește pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu liberarea acestuia de executarea pedepsei stabilite în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Decizia este executorie din momentul pronunțării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data pronunțării.

Președintele ședinței

Igor Mânăscurtă

Judecătorii:

Oxana Robu

Stelian Teleucă